

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

20 päivänä joulukuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö – Teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettava menettely – Kansallinen lainsäädäntö, jossa täsmennetään kieltoa tarjota luvatta pelejä, arpajaisia ja vedonlyöntejä tai otetaan käyttöön tällainen kielto ja jossa otetaan käyttöön kielto mainostaa luvatta pelejä, arpajaisia ja vedonlyöntejä

Asiassa C-255/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Københavns byret (Kööpenhaminan alioikeus, Tanska) on esittänyt 19.4.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 2.5.2016, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajina ovat

Bent Falbert,

Poul Madsen ja

JP/Politikens Hus A/S,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, S. Rodin (esittelevä tuomari) ja E. Regan,

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.5.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Bent Madsen, Poul Falbert ja JP/Politikens Hus A/S, edustajinaan S. MacMahon Baldwin ja M. Dittmer, advokater,
- Tanskan hallitus, asiamiehinään M. Wolff, M. N. Lyshøj, C. Thorning ja J. Nymann-Lindegren,
- Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes, M. Figueiredo, A. Silva Coelho ja P. de Sousa Inês,
- Romanian hallitus, asiamiehinään L. Lițu ja R. H. Radu,

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

- Euroopan komissio, asiamiehinään H. Tserepa-Lacombe, Y. Marinova, L. Grønfeldt, U. Nielsen ja G. Braga da Cruz,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.7.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY (EYVL 1998, L 204, s. 37), sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/48/EY (EYVL 1998, L 217, s. 18) (jäljempänä direktiivi 98/34), 1 artiklan 1, 2, 5 ja 11 alakohdan ja 8 artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa vastaajina ovat Bent Falbert, Poul Madsen ja JP/Politikens Hus A/S ja jossa vastaajia syytetään siitä, että he ovat julkaisseet mainoksia internetin välityksellä ilman toimivaltaisen viranomaisen myöntämää lupaa tarjottavista pelipalveluista tanskalaisessa Ekstra Bladet -sanomalehdessä ja tämän sanomalehden verkkosivustoilla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 98/34 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- ”1) ’tuotteella’ teollisesti valmistettua tuotetta ja maataloustuotetta, mukaan lukien kalastustuotteet;
- 2) ’palvelulla’ kaikkia tietoyhteiskunnan palveluja, toisin sanoen kaikkia etäpalveluina sähköisessä muodossa palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavia palveluja, joista tavallisesti maksetaan korvaus.

Tässä määritelmässä tarkoitetaan:

- ’etäpalvelulla’ palvelua, joka toimitetaan siten, että osapuolet eivät ole samanaikaisesti läsnä,
- ilmaisulla ’sähköisessä muodossa’ palvelua, joka lähetetään lähetyspaikasta ja vastaanotetaan määränpäässä tietoja elektronisesti käsittelevien laitteiden (mukaan lukien digitaalinen pakkaaminen) tai tietojen säilytyksen avulla, ja joka lähetetään, siirretään ja vastaanotetaan kokonaan linjoja, radioyhteyttä, optisia tai muita elektromagneettisia välineitä käyttäen,
- ’palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavalla palvelulla’ palvelua, joka toimitetaan henkilökohtaisen pyynnön perusteella tapahtuvana tiedonsiirtona.

Ohjeellinen luettelo palveluista, joita ei tarkoiteta tässä määritelmässä, on liitteessä V.

--

- 5) 'palveluja koskevalla määräyksellä' yleisluonteista vaatimusta, joka koskee 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen saatavuutta ja palvelutoiminnan harjoittamista, erityisesti palvelun tarjoajaa, palveluja ja palvelujen vastaanottajaa koskevia määräyksiä, lukuun ottamatta määräyksiä, jotka eivät erityisesti [ts. nimenomaisesti] koske kyseisessä kohdassa määriteltyjä palveluja.

– –”

Tässä määritelmässä

- määräyksen katsotaan koskevan nimenomaisesti tietoyhteiskunnan palveluja, jos sen perusteluissa ja sen säädösosassa todetaan, että sen erityistavoitteena on joko kokonaisuudessaan tai tiettyjen erikseen täsmennettyjen säännösten osalta nimenomaisesti ja kohdennetusti säännellä näitä palveluja,
- määräyksen ei katsota koskevan nimenomaisesti tietoyhteiskunnan palveluja, jos se koskee niitä vain epäsuorasti tai satunnaisesti.

– –

- 11) 'teknisellä määräyksellä' teknistä eritelmää tai muuta vaatimusta taikka palveluja koskevaa määräystä, mukaan lukien sovellettavat hallinnolliset määräykset, jonka noudattaminen on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti pakollista ja joka koskee kaupan pitämistä, palvelujen tarjoamista, palvelujen tarjoajien sijoittautumista tai käyttöä jäsenvaltiossa tai suuressa osassa sen aluetta[,]
- sekä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö taikka joissa kielletään palvelujen tarjoaminen, palvelujen käyttö tai sijoittautuminen palvelujen tarjoajana, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista.

Teknisiä määräyksiä, joita noudatetaan tosiasiallisesti, ovat erityisesti:

- jäsenvaltion lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, jotka koskevat joko teknisiä eritelmiä tai muita vaatimuksia taikka palveluja koskevia määräyksiä tai ammatillisia sääntöjä tai menettelyohjeita, joissa itsessään viitataan teknisiin eritelmiin tai muihin vaatimuksiin taikka palveluja koskeviin määräyksiin, ja joiden noudattaminen antaa edellyttää näissä laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä vahvistettujen vaatimusten mukaisuutta,

– –

- tekniset eritelmät tai muut vaatimukset tai palveluja koskevat säännöt, jotka liittyvät verotus- tai rahoitustoimenpiteisiin, jotka vaikuttavat tuotteiden tai palveluiden kulutukseen rohkaisemalla näiden teknisten eritelmien tai muiden vaatimusten taikka palveluja koskevien määräysten noudattamista; tämä ei koske kansallisiin sosiaaliturvajärjestelmiin liittyviä palveluja koskevia teknisiä eritelmiä, muita vaatimuksia tai määräyksiä.

– –”

- 4 Direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa säädetään puolestaan seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle välittömästi teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset, paitsi kun on kyse kansainvälisen tai eurooppalaisen standardin käyttöönotosta sellaisenaan, jolloin pelkkä tiedonanto riittää, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista. Niiden on toimitettava komissiolle myös ilmoitus niistä syistä, joiden vuoksi tällaisen teknisen määräyksen laatiminen on tarpeen, jollei näitä syitä selvitetä jo ehdotuksessa.”

Tanskan oikeus

- 5 Eräistä peleistä, arpajaisista ja vedonlyönneistä annetun lain nro 287 (lov nr. 287 om visse spil, lotterier og væddemål, jäljempänä peleistä annettu laki), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 10 §:n, joka on lisätty siihen eräistä peleistä, arpajaisista ja vedonlyönneistä annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta sekä hevos- ja koirakilpailuja koskevista vedonlyönneistä annetun lain kumoamisesta 26.3.2003 annetulla lailla nro 204 (lov nr. 204 af 26 marts 2003 om ændring af lov om visse spil, lotterier og væddemål og andre love og om ophævelse af lov om væddemål i forbindelse med heste og hundevæddeløb, jäljempänä muutoslaki), sanamuoto on seuraava:

”1. Sakkoa tai enintään kuuden kuukauden vankeusrangaistus on tuomittava sille, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

- 1) tarjoaa Tanskassa pelejä, arpajaisia tai vedonlyöntejä, vaikka hänellä ei ole siihen 1 §:ssä säädettyä lupaa,
- 2) välittää osallistumismahdollisuuksia peleihin, arpajaisiin tai vedonlyönteihin, joihin ei ole 1 §:ssä säädettyä lupaa.

--

3. Sakkoa on tuomittava sille, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

--

3) mainostaa pelejä, arpajaisia tai vedonlyöntejä, joihin ei ole 1 §:ssä säädettyä lupaa.”

- 6 Peleistä annetun lain 1 §:n 1 momentin sanamuodon mukaan valtiovarainministerillä on valta myöntää lupa peleihin, arpajaisiin tai vedonlyönteihin. Lain 2 §:n 1 momentin mukaan lupa voidaan myöntää vain yhdelle yhtiölle.
- 7 Muutoslain antamiseen johtaneen lakiehdotuksen perusteluissa esitettiin peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohdan tavoitteet seuraavasti:

”Ehdotetaan pelien, arpajaisten ja vedonlyöntien, joihin ei ole tässä laissa säädettyä lupaa, mainonnan kieltämistä.

Tämä muutos vastaa nykyisin hevoskilpailuja koskevista vedonlyönneistä annetun lain 12 §:n 3 momentissa säädettyä kieltä, mutta sillä selvennetään vedonlyönneistä ja arpajaisista annetun lain 10 §:n 4 momenttia.

Kiellon tarkoituksena on suojata pelien tarjoajia, joille Tanskan viranomaiset ovat myöntäneet luvan, sellaisten yritysten kilpailulta, joilla ei ole tällaista lupaa ja jotka eivät laillisesti voi tarjota tai välittää pelejä Tanskassa.

Laissa mainostamisella tarkoitetaan kaikkia pelien tarjoajien toimintaa ja pelitarjontaa koskevan ilmoittamisen tai tiedonvälityksen muotoja.

Tätä kieltä ei kuitenkaan sovelleta toimituksellisiin viittauksiin painetussa tai digitaalisessa uutismediassa.

Tätä kieltä sovelletaan kaikkiin tiedotusvälineisiin. Mainonta on siten kiellettyä yhtä laajasti painetussa mediassa, radiossa, televisiossa ja digitaalisessa mediassa esimerkiksi bannereiden muodossa.

Lain 10 §:n 3 momentin 3 kohtaa sovellettaessa kiellettyä on siis myös pelien tarjoajien toiminnan mainostaminen erityisesti niiden verkkosivustoilla, osoitteissa jne.”

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

- 8 Falbert ja Madsen ovat tanskalaisen Ekstra Bladet -sanomalehden aikaisempi ja nykyinen vastaava päätoimittaja. JP/Politikens Hus -yhtiö on Ekstra Bladet -sanomalehden omistaja.
- 9 Pääasian vastaajia vastaan on nostettu ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa syyte erityisesti peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohdan rikkomisen takia, koska vastaajat olivat julkaisseet Ekstra Bladet -sanomalehdessä ja sen verkkosivustoilla, kuten www.ekstrabladet.dk ja www.ekstrabladet.tv, mainoksia, joissa mainostettiin sellaisia vedonlyöntiyrityksiä, jotka tarjosivat pelejä tai vedonlyöntejä Tanskassa, vaikkei niillä ollut siihen tarvittavaa lupaa.
- 10 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on epävarma siitä, onko muutoslaki katsottava direktiivissä 98/34 tarkoitetuksi ”tekniiseksi määräykseksi”, ja jos on, olisiko se pitänyt siten ilmoittaa komissiolle kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 11 Kyseisen tuomioistuimen mukaan on ratkaistava erityisesti, onko – kuten pääasian vastaajat väittävät – muutoslaki katsottava direktiivin 98/34 1 artiklan 5 alakohdassa tarkoitetuksi ”palveluja koskevaksi määräykseksi”, koska se koskee nimenomaisesti tietoyhteiskunnan palveluja.
- 12 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että ennen muutoslain voimaantuloa ulkomaalaisilta toimijoilta oli kielletty ainoastaan pelien järjestäminen fyysisten kanavien kautta ja että muutoslain tarkoituksena oli – kuten sitä koskevan ehdotuksen perusteluista käy ilmi – laajentaa ulkomaalaisille asettua kieltoa pelien järjestämisestä Tanskassa niin, että kielto koskee myös internetin välityksellä tarjottavia pelejä.
- 13 Koska muutoslain tarkoituksena oli laajentaa olemassa oleva kielto koskemaan internetin välityksellä tarjottavien pelien kaltaisia uusia palveluja, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että tämä laki ei koske pelkästään ”epäsuorasti tai satunnaisesti” pelien tarjoamista internetin välityksellä ja niiden mainostamista. Kyseessä on sitä vastoin uusien tietoyhteiskunnan palveluiden saatavuutta koskeva sääntely, jonka osalta direktiivissä 98/34 vaaditaan komissiolle tehtävää ilmoitusta, kuten direktiivin esitöistä ilmenee. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan merkitystä ei ole sillä, että muutoslain takia pelien tarjoaminen oli laissa kiellettyä, tarjottiinpa niitä verkon kautta tai muulla.
- 14 Tässä tilanteessa Københavns byret (Kööpenhaminan alioikeus, Tanska) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko seuraavien seikkojen perusteella kyseessä määräys, josta on [direktiivin 98/34] 8 artiklan 1 kohdan mukaan, luettuna yhdessä saman direktiivin 1 artiklan 1, 2, 5 ja 11 alakohdan kanssa, ilmoitettava komissiolle:

a) kun tarkoituksena on säätää eräistä peleistä, arpajaisista ja vedonlyönneistä annetun lain muuttamista koskeva laki, jolla otetaan käyttöön rangaistussäännös, jonka mukaan rangaistaan muun muassa sitä, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta ’tarjoaa Tanskassa pelejä, arpajaisia tai vedonlyöntejä, vaikka hänellä ei ole siihen 1 §:ssä säädettyä lupaa’, ja sitä, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta ’mainostaa pelejä, arpajaisia tai vedonlyöntejä, joihin ei ole 1 §:ssä säädettyä lupaa’,

ja

b) lain muuttamista koskevan ehdotuksen perusteluista ilmenee, että edellä mainittujen rangaistussäännösten tarkoituksena on ollut yhtäältä täsmentää kieltoa (tai saattaa se voimaan), joka koskee ulkomaisten peliyhtiöiden internetin välityksellä tarjoamia suoraan Tanskan markkinoille suunnattuja pelejä, ja toisaalta kieltää muun muassa ulkomaisten peliyhtiöiden internetin välityksellä tarjoamien pelien mainostaminen, sillä samoista lakiehdotuksen perusteluista ilmenee, että ennen muutoksia voimassa olleiden säännösten perusteella on ollut epäilyksetöntä, että pelien järjestäminen on lainvastaista silloin, kun ulkomainen peliyhtiö käyttää myyntikanavia, joilla pelin myyminen tapahtuu fyysisesti Tanskan alueella, mutta sen sijaan on ollut epävarmempaa, koskeeko säännös myös tanskalaisille pelaajille suunnattuja pelejä, jotka fyysisesti sijaitsevat Tanskan ulkopuolella, ja että tästä syystä on tarpeen täsmentää, että nämä pelit kuuluvat säännöksen soveltamisalaan? Perusteluista ilmenee lisäksi, että tarkoituksena on lisätä lakiin mainostamiskielto, joka koskee pelejä, arpajaisia ja vedonlyöntejä, joihin ei ole kyseisen lain mukaista lupaa, ja että muutos vastaa ravivedonlyönneistä annetun lain (hestevæddelsloven) 12 §:n 3 momentin nojalla voimassa olevaa kieltoa mutta merkitsee veikkaus- ja lottotoiminnasta annetun lain (tips- og lottolov) 10 §:n 4 momentin voimassa olevan säännöksen täsmentämistä. Perusteluista ilmenee myös, että kiellolla suojataan pelien tarjoajia, joilla on Tanskan viranomaisen myöntämä lupa, sellaisten yhtiöiden taholta tulevalta kilpailulta, joilla ei ole kyseistä lupaa ja jotka eivät siten voi laillisesti tarjota tai välittää pelejä Tanskassa.”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään, onko direktiivin 98/34 1 artiklaa tulkittava siten, että tässä säännöksessä tarkoitetuksi tekniseksi määräykseksi, josta on ilmoitettava komissiolle saman direktiivin 8 artiklan 1 kohdan nojalla, on katsottava pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännös, jossa säädetään rikosoikeudellisista rangaistuksista, joita määrätään ilman lupaa suoritetusta pelien, arpajaisten tai vedonlyöntien tarjoamisesta Tanskassa ja pelien, arpajaisten tai vedonlyöntien, joihin ei ole säädettyä lupaa, mainostamisesta.
- 16 Tästä on palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansalliset säännökset, joilla pelkästään säädetään yritysten sijoittautumisedellytyksistä tai palveluiden tarjoamisen edellytyksistä, kuten säännökset, joissa elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykseksi asetetaan ennakkolupa, eivät ole direktiivin 98/34 1 artiklan 11 alakohdassa tarkoitettuja teknisiä määräyksiä (ks. vastaavasti mm. tuomio 4.2.2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, 76 kohta ja tuomio 1.2.2017, Município de Palmela, C-144/16, EU:C:2017:76, 26 kohta).
- 17 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 31 ja 32 kohdassa, peleistä annetun lain 10 §:n 1 momentissa olevan kaltainen kansallinen säännös, jossa säädetään rangaistavaksi onnenpelien tarjoaminen ilman ennakkolupaa, on katsottava käsiteltävässä asiassa säännökseksi, jossa ”elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykseksi asetetaan ennakkolupa” edellisessä tuomion kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla.
- 18 Näin ollen tällainen säännös ei kuulu direktiivin 98/34 1 artiklassa tarkoitetun käsitteen ”tekninen määräys” piiriin.
- 19 Sitä koskevasta kysymyksestä, onko peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohta, jossa säädetään rangaistavaksi luvattomien onnenpelipalveluiden mainostaminen, direktiivin 98/34 1 artiklassa tarkoitettu ”tekninen määräys”, josta on ilmoitettava kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 kohdan nojalla komissiolle, on todettava ensinnäkin, että vaikka peleistä annetun lain 10 §:n 1 momentin 1 kohdan, jossa säädetään rangaistavaksi onnenpelien tarjoaminen ilman ennakkolupaa, ja peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohdan välillä on läheinen yhteys sen takia, että viimeksi mainitussa säännöksessä säädetään rangaistavaksi luvattomien pelien mainostaminen, tästä ei kuitenkaan seuraa, että 10 §:n 3 momentin 3 kohdan säännös olisi katsottava säännökseksi, jossa ”elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykseksi asetetaan ennakkolupa” edellä tämän tuomion 16 kohdassa mieleen

palautetussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla. Näillä säännöksillä on nimittäin niiden läheisestä yhteydestä huolimatta erilaiset tehtävät ja soveltamisalat (ks. vastaavasti tuomio 13.10.2016, M. ja S., C-303/15, EU:C:2016:771, 28 kohta).

- 20 Seuraavaksi on todettava, että unionin tuomioistuimelle jätetystä asiakirja-aineistosta ei käy ilmi, muutettiin muutoslailla, jolla peleistä annettuun lakiin lisättiin 10 §:n 3 momentin 3 kohta, jossa säädetään rangaistavaksi luvattomien onnenpelien mainostaminen, pelejä koskevia aikaisempia sääntöjä erityisesti laajentamalla niiden soveltamisalaa ulkomaisten peliyhtiöiden internetin välityksellä tarjoamiin peleihin, vai onko päinvastoin niin, että muutoslaissa ainoastaan täsmennettiin tai selvennettiin edellä mainittuja aikaisempia sääntöjä.
- 21 Tässä yhteydessä on korostettava ensimmäiseksi, että kysymys siitä, oliko aikaisemmissa pelejä koskevissa säännöissä jo säädetty peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetun kiellon kaltaisesta kiellosta mainostaa luvattomia pelejä erityisesti ulkomaalaisten peliyhtiöiden internetin välityksellä tarjoamien onnenpelien osalta siten, että muutoslailla ainoastaan selvennettiin tätä kieltoa, vai sisällytettiin tämä kiello pelistä annettuun lakiin päinvastoin vasta muutoslailla, on kansalliseen oikeuteen kuuluva kysymys, joka kuuluu ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimivaltaan (ks. vastaavasti tuomio 21.4.2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, 83 kohta).
- 22 Toiseksi on palautettava mieleen, että muutoslain antamiseen johtaneesta lakiehdotuksesta olisi pitänyt direktiivin 98/34 8 artiklan 1 kohdan nojalla ilmoittaa komissiolle ainoastaan siinä tapauksessa, että muutoslailla olisi lisätty peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohtaan uusi kiello mainostaa luvattomia pelejä erityisesti ulkomaalaisten peliyhtiöiden internetin välityksellä tarjoamien onnenpelien osalta.
- 23 Näin on siksi, että jotta uutta kansallista lainsäädäntöä voidaan pitää teknisenä määräyksenä, joka on direktiivin 98/34 nojalla ilmoitettava, lainsäädännön on oltava sellaista, ettei siinä rajoituta säätämään uudelleen sellaisista jo voimassa olevista teknisistä määräyksistä, jotka on annettu komissiolle asianmukaisella tavalla tiedoksi, tai rajoituta korvaamaan tällaisia määräyksiä uusia tai täydentäviä teknisiä eritelmiä tai muita vaatimuksia lisäämättä (ks. vastaavasti tuomio 21.4.2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, 85 kohta).
- 24 Siinä tapauksessa, että muutoslailla olisi lisätty peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohtaan uusi kiello mainostaa luvattomia pelejä erityisesti laajentamalla sen soveltamisalaa ulkomaisten peliyhtiöiden internetin välityksellä tarjoamiin peleihin, on tutkittava, onko tämä säännös direktiivissä 98/34 tarkoitettu ”tekninen määräys”.
- 25 Tästä on palautettava mieleen, että teknisen määräyksen käsite kattaa neljä toimenpiteiden luokkaa, joita ovat ensinnäkin direktiivin 98/34 1 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettu ”tekninen eritelmä”, toiseksi direktiivin 1 artiklan 4 alakohdassa määritelty ”muu vaatimus”, kolmanneksi direktiivin 1 artiklan 5 alakohdassa tarkoitettu ”palveluja koskeva määräys” ja neljänneksi saman direktiivin 1 artiklan 11 alakohdassa tarkoitetut ”jäsenvaltioiden lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö taikka joissa kielletään palvelujen tarjoaminen, palvelujen käyttö tai sijoittautuminen palvelujen tarjoajana” (tuomio 4.2.2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, 70 kohta ja tuomio 13.10.2016, M. ja S., C-303/15, EU:C:2016:771, 18 kohta).
- 26 Käsiteltävässä asiassa on tutkittava ensiksi, onko peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohta katsottava ”tekniseksi määräykseksi” sen perusteella, että se kuuluu direktiivin 98/34 1 artiklan 5 alakohdassa tarkoitettuun ”palveluja koskevien määräysten” luokkaan.

- 27 On palautettava mieleen, että tämän direktiivin 1 artiklan 2 alakohdan sanamuodon mukaan ”teknisen määräyksen” luokka kattaa yksinomaan säännöt, jotka koskevat tietoyhteiskunnan palveluja, toisin sanoen kaikkia etäpalveluina sähköisessä muodossa palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavia palveluja (ks. tuomio 13.10.2016, M. ja S., C-303/15, EU:C:2016:771, 21 kohta ja tuomio 1.2.2017, Município de Palmela, C-144/16, EU:C:2017:76, 28 kohta).
- 28 Tästä on tarkennettava, että peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohta koskee periaatteessa kahdenlaisia palveluja, nimittäin yhtäältä mainostamispalveluja, joihin säännöksessä säädetyt seuraamukset kohdistuvat välittömästi, ja toisaalta pelipalveluja, joihin mainostamiskiellolla viitataan ja jotka ovat peleistä annetun lain pääasiallinen kohde, kun sitä tarkastellaan kokonaisuutena.
- 29 Sekä mainostamispalvelut että pelipalvelut ovat sen takia, että ne toimitetaan erityisesti sähköisessä muodossa (internetin välityksellä), direktiivin 98/34 1 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuja ”tietoyhteiskunnan palveluja”, ja niitä koskevat määräykset voidaan näin ollen katsoa direktiivin 98/34 1 artiklan 5 alakohdassa tarkoitetuiksi ”palveluita koskeviksi määräyksiksi”.
- 30 On kuitenkin huomattava, että jotta määräys voidaan katsoa ”palveluja koskevaksi määräykseksi”, sen on direktiivin 98/34 1 artiklan 5 alakohdassa olevan määritelmän mukaisesti koskettava ”nimenomaisesti” tietoyhteiskunnan palveluja.
- 31 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää, voidaanko peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohdan katsoa koskevan ”nimenomaisesti” tietoyhteiskunnan palveluja, vaikka tämän säännöksen sanamuodossa ei mainita eksplisiittisesti tietoyhteiskunnan palveluja eikä siinä tehdä minkäänlaista eroa verkkopalveluiden ja muiden kuin verkon kautta toimitettavien palvelujen välillä. Kyseinen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että muutoslain esitöistä näyttäisi käyvän ilmi, että tämän lain tarkoituksena oli erityisesti laajentaa kyseinen säännös koskemaan verkossa tarjottavia palveluja.
- 32 Tästä on todettava ensinnäkin, että kysymys siitä, koskeeko määräys nimenomaisesti tietoyhteiskunnan palveluja, on ratkaistava direktiivin 98/34 1 artiklan 5 alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan sanamuodon mukaan kyseisen määräyksen perusteluiden ja sen säädösoosan perusteella. Saman säännöksen mukaan ei vaadita, että koko määräyksen ”erityistavoitteena” on oltava tietoyhteiskunnan palvelujen säänteleminen, koska riittää, että määräyksellä on tämä tavoite sen tiettyjen säännösten osalta.
- 33 Näin ollen on niin, että vaikka kansallisen määräyksen sanamuodosta itsestään ei ilmenisi, että määräyksen tavoitteena on vähintäänkin osaksi säännellä nimenomaisesti tietoyhteiskunnan palveluja – esimerkiksi siksi, ettei määräyksen sanamuodossa tehdä nyt kyseessä olevan määräyksen tavoin minkäänlaista eroa muiden kuin verkon kautta toimitettavien palvelujen ja verkkopalveluiden välillä –, tällainen tavoite voidaan kuitenkin johtaa selvästi määräyksen perusteluista, sellaisina kuin ne ilmenevät tämän osalta merkityksellisten kansallisten tulkintasääntöjen mukaan erityisesti kyseisen määräyksen esitöistä.
- 34 Toiseksi – kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 63 kohdassa – direktiivin 98/48, jolla direktiiviä 98/34 muutettiin, johdanto-osan seitsemännestä ja kahdeksannesta perustelukappaleesta käy ilmi, että sen tavoitteena oli sopeuttaa olemassa olevat kansalliset säännökset tietoyhteiskunnan uusiin palveluihin ja välttää ”palvelujen vapaalle liikkuvuudelle ja sijoittautumisvapaudelle [aiheutuvat] rajoituk[set], jotka johtavat sisämarkkinoiden uudelleen jakaantumiseen”.
- 35 Tämän tavoitteen vastaista olisi olla katsomatta sellaista kansallista määräystä, jonka selvänä tavoitteena on sen esitöiden mukaan laajentaa olemassa oleva määräys koskemaan tietoyhteiskunnan palveluita, määräykseksi, joka koskee nimenomaisesti tietoyhteiskunnan palveluita direktiivin

98/34 1 artiklan 5 alakohdassa tarkoitettulla tavalla, pelkästään siitä syystä, että sen säädösosassa ei mainita eksplisiittisesti näitä palveluita vaan se käsittää nämä palvelut sellaisen laajemman palveluiden käsitteen takia, joka kattaa sekä verkkopalvelut että muut kuin verkkopalvelut.

- 36 Peleistä annetun lain 10 §:n 3 momentin 3 kohdan kaltainen kansallinen säännös on näin ollen tekninen määräys, joka on ilmoitettava komissiolle ennen sen antamista, kun tämän kansallisen säännöksen esitöistä ilmenee selvästi, että sen tavoitteena oli laajentaa olemassa oleva mainostamiskielto koskemaan verkkopelipalveluja, mikä kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava.
- 37 Kaikista edellä olevista seikoista seuraa, että esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 98/34 1 artiklaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännös, jossa säädetään rikosoikeudellisista rangaistuksista, joita määrätään ilman lupaa suoritetusta pelien, arpajaisten tai vedonlyöntien tarjoamisesta kyseisen jäsenvaltion alueella, ei ole tässä säännöksessä tarkoitettu tekninen määräys, josta on ilmoitettava komissiolle tämän direktiivin 8 artiklan 1 kohdan nojalla. Sen sijaan pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännös, jossa säädetään pelien, arpajaisten tai vedonlyöntien, joihin ei ole säädettyä lupaa, mainostamisesta määrättävistä rikosoikeudellisista rangaistuksista, on tässä säännöksessä tarkoitettu tekninen määräys, josta on ilmoitettava tämän direktiivin 8 artiklan 1 kohdan nojalla, kun tämän kansalliseen oikeuteen kuuluvan säännöksen esitöistä ilmenee selvästi, että sen tavoitteena oli laajentaa olemassa oleva mainostamiskielto koskemaan verkkopelipalveluita, mikä kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava.

Oikeudenkäyntikulut

- 38 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/48/EY, 1 artiklaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännös, jossa säädetään rikosoikeudellisista rangaistuksista, joita määrätään ilman lupaa suoritetusta pelien, arpajaisten tai vedonlyöntien tarjoamisesta kyseisen jäsenvaltion alueella, ei ole tässä säännöksessä tarkoitettu tekninen määräys, josta on ilmoitettava komissiolle tämän direktiivin 8 artiklan 1 kohdan nojalla. Sen sijaan pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännös, jossa säädetään pelien, arpajaisten tai vedonlyöntien, joihin ei ole säädettyä lupaa, mainostamisesta määrättävistä rikosoikeudellisista rangaistuksista, on tässä säännöksessä tarkoitettu tekninen määräys, josta on ilmoitettava tämän direktiivin 8 artiklan 1 kohdan nojalla, kun tämän kansalliseen oikeuteen kuuluvan säännöksen esitöistä ilmenee selvästi, että sen tavoitteena oli laajentaa olemassa oleva mainostamiskielto koskemaan verkkopelipalveluita, mikä kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava.

Allekirjoitukset